

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Временна комисия за обсъждане на Законопроект за изменение и допълнение на Конституцията на Република България

ДОКЛАД

за трето гласуване

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	553 - 68 - 3
Дата	14 / 12 2015 г.

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Конституцията на Република България № 554-01-144, внесен от Цеца Цачева и група народни представители на 24 юли 2015 г., приет на второ гласуване на 9 декември 2015 г.

В съответствие с чл. 155, ал. 1 от Конституцията на Република България и съгласно чл. 5, ал. 1 от Правилата за процедурата по обсъждане и приемане на Законопроекта за изменение и допълнение на Конституцията на Република България на заседание, проведено на 14 декември 2015 г., Временната комисия за обсъждане на Законопроект за изменение и допълнение на Конституцията на Република България обсъди законопроекта преди представянето му за трето гласуване в пленарна зала.

Основната цел на законопроекта е провеждането на структурна и организационна реформа на съдебната власт в съответствие с международните стандарти, като предпоставка за преодоляване на системните дефицити в българската конституционна демокрация.

1. С § 1 (чл. 84, т. 16, изречение второ), който предвижда Народното събрание да може да изслушва и приема и други доклади на главния прокурор за дейността на прокуратурата по прилагането на закона, противодействието на престъпността и реализирането на наказателната политика, се цели повишаване на отчетността на главния прокурор и се създават предпоставки за вземане на информирани управленски решения, включващи организационни мерки, и за законодателна дейност, която почива на реална оценка на криминологичните фактори и на съществуващите потенциални или конкретни заплахи за правовия ред.

2. С § 2, 3, 4 и 5 (чл. 129, 130, 130а, 130б и 130в) се предвижда Висшият съдебен съвет да осъществява правомощията си чрез пленум, съдийска и прокурорска колегия. Пленумът се състои от всички членове на Висшия съдебен съвет. Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет се състои от 14 членове и включва председателите на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд, шестима членове, избрани пряко от съдиите, и шестима членове, избрани от Народното събрание.

Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет се състои от 11 членове и включва главния прокурор, четирима членове, избрани пряко от прокурорите, един член, избран пряко от следователите, и петима членове, избрани от Народното събрание. Членовете на Висшия съдебен съвет се избират при спазване на изискванията за формиране на колегиите.

Предлага се колегиите на Висшия съдебен съвет да осъществяват самостоятелно кадровите функции и дисциплинарната отговорност, както и да решават въпроси за организацията на дейността на съответната система от органи на съдебната власт. Пленумът на Висшия съдебен съвет прави предложение до президента на републиката за назначаване и освобождаване на председателя на Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд и главния прокурор, приема решение за прекратяване на мандата на избран член на Висшия съдебен съвет, управлява недвижимите имоти на съдебната власт, както и се произнася с решения по въпросите, които са общи за цялата съдебна власт.

Заседанията на пленума на Висшия съдебен съвет се председателстват от министъра на правосъдието, който няма да участва в гласуването. Заседанията на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет се председателства от председателя на Върховния касационен съд, а на прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет от главния прокурор. Министърът на правосъдието може да присъства на заседанията на колегиите, като не участва в гласуването. Главният инспектор също може да присъства на заседанията на пленума на Висшия съдебен съвет и на заседанията на съдийската и прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, като не участва в гласуването.

Променя се начина на избиране на членовете на Висшия съдебен съвет от парламентарната квота, като се предлага те да се избират с мнозинство две трети от народните представители. Целта на промяната е да се премахне възможността за корпоративно или политическо влияние върху състава и вземането на решения от Висшия съдебен съвет, която би могла да възникне при сегашното избиране на парламентарната квота с обикновено мнозинство. По този начин се изпълнява препоръка на Европейската комисия за демокрация чрез право (Венецианска комисия), че Висшият съдебен съвет трябва да се деполитизира като орган, като бъде гарантирано, че "квотата отразява разпределението на политическите сили в парламента и че мнозинството в парламента няма да запълни всички бройки със свои кандидати".

3. С § 6 се отменя чл. 131 от Конституцията, което дава възможност на законово ниво да се уреди процедурата за вземане на решения от колегиите и пленума на Висшия съдебен съвет. Отмяната е в отговор на препоръка на Венецианската комисия за публичност и прозрачност в работата им.

4. С § 7 (чл. 132а, ал. 6, ново изречение второ) се повишава ефективността на Инспектората към Висшия съдебен съвет чрез създаване на механизми за превенция на конфликта на интереси и неправомерно външно влияние в органите на съдебната власт. Разширяват се правомощията на Инспектората да извършва проверки за почтеност и конфликт на интереси на съдии, прокурори и следователи, на имуществените им декларации, както и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и такива, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите.

5. С § 8 (чл. 150, ал. 4) Висшият адвокатски съвет се включва в кръга на органите, които могат да сезират Конституционния съд, когато със закон се нарушават права и свободи на гражданите.

6. С § 9, 10 и 11 се предвижда изборните членове на Висшия съдебен съвет към датата на влизането в сила на петата поправка да довършат мандата си. Предлага се в срок до три месеца от влизането в сила на поправката да се приемат законите, които се отнасят до прилагането на чл. 130а и 130б, като в едномесечен срок от влизането им в сила Висшият съдебен съвет трябва да разпредели членовете на съвета, избрани от Народното събрание, в съдийската и прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет. В случай че в указания срок Висшият съдебен съвет не разпредели членовете, избрани от Народното събрание, в съдийската и прокурорската колегия, Народното събрание ги разпределя с решение.

Преди гласуването народният представител Атанас Атанасов заяви, че няма да подкрепи законопроекта, поради приетото в чл. 130а, ал. 3 и 4 съотношение на членовете на съдийската и прокурорска колегия, предвиденото в § 11, ал. 1 разпределение от Висшия съдебен съвет в съдийската и прокурорската колегия на членовете на съвета, избрани от Народното събрание, и преминаването на управлението на недвижимите имоти от министъра на правосъдието във Висшия съдебен съвет.

При проведеното гласуване с 11 гласа “за”, 0 гласа „против“ и 1 глас “въздържал се” Временната комисия за обсъждане на Законопроект за изменение и допълнение на Конституцията на Република България предлага на Народно събрание да приеме на трето гласуване Законопроекта за изменение и допълнение на Конституцията на Република България.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВРЕМЕННАТА КОМИСИЯ:**

_____

ДИМИТЪР ЛАЗАРОВ

Проект!
Трето гласуване

ЗАКОН
за изменение и допълнение
на Конституцията на Република България

(обн., ДВ, бр. 56 от 1991 г., изм., бр. 85 от 2003 г., бр. 18 от 2005 г., бр. 27 от 2006 г.;
Решение № 7 на Конституционния съд от 2006 г. - бр. 78 от 2006 г.; бр. 12 от 2007 г.)

§ 1. В чл. 84, т. 16 се създава изречение второ: „Народното събрание може да изслушва и приема и други доклади на главния прокурор за дейността на прокуратурата по прилагането на закона, противодействието на престъпността и реализирането на наказателната политика.”

§ 2. В чл. 129 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 след думите „длъжност от“ се добавя „съдийската, съответно прокурорската колегия на“.

2. В ал. 2, изречение първо след думите „по предложение на“ се добавя „пленума на“.

3. В ал. 3 в текста преди т. 1 след думите “с решение на“ се добавя „съдийската, съответно прокурорската колегия на”.

§ 3. В чл. 130 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 след думите „Народното събрание” се добавя „с мнозинство две трети от народните представители” и се създава изречение второ: „Членовете на Висшия съдебен съвет се избират при условията на чл. 130а, ал. 3 и 4 и по ред, определен със закон.“

2. Алинеи 5, 6 и 7 се отменят.

§ 4. Създават се нов чл. 130а и чл. 130б:

“Чл. 130а. (1) Висшият съдебен съвет осъществява правомощията си чрез пленум, съдийска и прокурорска колегия.

(2) Пленумът се състои от всички членове на Висшия съдебен съвет.
Пленумът на Висшия съдебен съвет:

1. приема проекта на бюджета на съдебната власт;

2. приема решение за прекратяване на мандата на избран член на Висшия съдебен съвет при условията на чл. 130, ал. 8;

3. организира квалификацията на съдиите, прокурорите и следователите;

4. решава общи за съдебната власт организационни въпроси;

5. изслушва и приема годишните доклади по чл. 84, т. 16;

6. управлява недвижимите имоти на съдебната власт;

7. прави предложение до президента на републиката за назначаване и освобождаване на председателя на Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд и главния прокурор;

8. осъществява и други правомощия, определени със закон.

(3) Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет се състои от 14 членове и включва председателите на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд, шестима членове, избрани пряко от съдиите, и шестима членове, избрани от Народното събрание.

(4) Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет се състои от 11 членове и включва главния прокурор, четирима членове, избрани пряко от прокурорите, един член, избран пряко от следователите, и петима членове, избрани от Народното събрание.

(5) Колегиите в съответствие със своята професионална насоченост:

1. назначават, повишават, преместват и освобождават от длъжност съдиите, прокурорите и следователите;

2. правят периодични атестации на съдиите, прокурорите, следователите и административните ръководители в органите на съдебната власт и решават въпроси за придобиване и възстановяване на несменяемост;

3. налагат дисциплинарните наказания понижаване и освобождаване от длъжност на съдиите, прокурорите, следователите и административните ръководители в органите на съдебната власт;

4. назначават и освобождават административните ръководители в органите на съдебната власт;

5. решават въпроси за организацията на дейността на съответната система от органи на съдебната власт;

6. осъществяват и други правомощия, определени със закон.

Чл. 130б. (1) Заседанията на пленума на Висшия съдебен съвет се председателстват от министъра на правосъдието. Той не участва в гласуването.

(2) Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет се председателства от председателя на Върховния касационен съд. Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет се председателства от главния прокурор. Министърът на правосъдието може да присъства на заседанията, като не участва в гласуването.

(3) Главният инспектор може да присъства на заседанията на пленума на Висшия съдебен съвет и на заседанията на съдийската и прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, като не участва в гласуването.”

§ 5. Досегашният чл. 130а става чл. 130в и в него се правят следните изменения:

1. В т. 1 думите „за обсъждане“ се заличават.

2. Точка 2 се отменя.

§ 6. Член 131 се отменя.

§ 7. В чл. 132а, ал. 6 се създава ново изречение второ: “Инспекторатът извършва проверки за почтеност и конфликт на интереси на съдии, прокурори и следователи, на имуществените им декларации, както и за установяване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт, и такива, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите.”, а досегашното изречение второ става изречение трето.

§ 8. В чл. 150 се създава ал. 4:

„(4) Висшият адвокатски съвет може да сезира Конституционния съд с искане за установяване на противоконституционност на закон, с който се нарушават права и свободи на гражданите.”

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 9. Народното събрание в срок до три месеца от влизането в сила на този закон приема законите, които се отнасят до прилагането на чл. 130а и 130б.

§ 10. Изборните членове на Висшия съдебен съвет към датата на влизането в сила на този закон довършват мандата си.

§ 11. (1) В едномесечен срок от влизането в сила на законите, които се отнасят до прилагането на чл. 130а и 130б, Висшият съдебен съвет разпределя членовете на съвета, избрани от Народното събрание, в съдийската и прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет.

(2) В случай че в срока по ал. 1 Висшият съдебен съвет не разпредели членовете, избрани от Народното събрание, в съдийската и прокурорската колегия, Народното събрание ги разпределя с решение.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВРЕМЕННАТА КОМИСИЯ**

ДИМИТЪР ЛАЗАРОВ